

Zöldséghelyzet — egy év után

I. Egyéves a zöldségtermesztés fellendítéséről szóló, tavaly decemberben hozott kormányhatározat. Most legutóbb pedig a párt Központi Bizottsága mutatót rá novemberi ülésén a kérdés nagy jelentőségére.

A zöldségellátás érzékenyen érinti a bérből élők és emiatt a közérdekű fontos helyen áll. Ennek ellenére le kell írni bevezetésül, hogy a zöldség csupán egy nagyobb problémakör része. A kérdés maga a mezőgazdaság, hiszen az ötvenes évek végén, amikor a tések megalkultak, még az volt a gond, hogy elegendő lesz-e a kenyér, a hús stb. A hatvanas évtized beigazolta: a parasztságban bízhat az ország. Tíz éve még a legbátrabb szakember sem mert volna olyan szilárd kenyér- és húselőállítás, olyan nagy exportot tervezni, mint amilyen létrejött. A mezőgazdaság ma nagyobb mértékben járul hozzá az egész népgazdaság egyensúlyához, mint korábban.

Kétségtelen, hogy az általános növekedés üteme a zöldségtermesztés nem tudta követni. A kérdés egyik kiváló hazai szakértője, Tibor György minisztériumi osztályvezető-helyettes, akivel erről a legtöbbet beszélgettünk, lényegesnek tartotta, hogy szóljunk az előzményekről.

Nemcsak a kertészek, de a kereskedők és az állami felügyeletben érdekelt is tudták, hogy a zöldségtermesztésben korszakváltásra lesz szükség. A termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban ugyanis a kertészet feladata eddig elsősorban az volt, hogy foglalkoztassa a faluban élő asszonyokat. A

részműveléssel és a munkaszervezés-jövedelemelosztás egyéb ügyeivel foglalkozni kellett. A kertészet az asszonyok két szoros keze tartotta a megkívánt színvonalon. A szakértők azt várták, hogy ez a helyzet majd körülbelül 1975-ben változik meg.

Közbeszólt azonban a gazdasági reform, valamint a gyakorlati élet. A reform lehetőségeivel élve a termelőszövetkezetek gyors ütemben tértek át a jövedelmezőbb növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységekre. Ugyanakkor az iparvállalatok tömegével keresték a munkaerőt, a szakképzetlen asszonyokat is hívogatták. Vagyis a kertészetnek egyszerre két munkaerő-konkurrense támadt, egy belülről, egy pedig kívülről. Mind a kettő jobb jövedelme és lényegesebb munkakörülményeket, magasabb szociális juttatásokat kínált. S éppen akkor, amikor országosan fejlesztették a konzervipart.

1969-ben észre kellett venni, hogy a növekvő kereslet és csökkenő munkaerő a kertészetben végbemenő egyébként előre is látható folyamatokat felgyorsította. A következő évben, 1970-ben a tünetek már egészen nyíltak lettek. A konzerviparnak kellett ugyan az áru, de alacsony árakat fizetett. Ez a gazdaságokat nem vonzotta, ezért a kertészekedésben jelentős területi csökkenés következett be, kevesebb földön termeltek paradicsomot, uborkát stb-t. A konzervipar súlyos nyersanyaghiánnyal küzdött. A piacok ellátására a kormányzati szervek ügyeltek ugyan, gyakran fogták vissza exportzállományokat,

de az árak emelkedését nem tudták megállítani. A piacon ugyanis szabadok az árak, tehát ha a kereslet meghaladja a kínálatot, akkor a készletet drágábban adják el. Ekkor már javában tartottak az átfogó vizsgálatok, és 1971 decemberében megszületett a kormányhatározat. Sokan a felvásárlókat bírálták, de a kormány arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy mivel a bajok oka az alacsony termelési színvonal, a megoldás lehetőségeit is elsősorban ott kell keresni. Lássuk most a kiválasztott „gyógyszereket” és ezek hatásait.

A távlati, a végleges megoldás nyilvánvalóan a modern, gépesített nagyüzemi termelés lesz. Tehát az, amikor gép veti, gép ápolja és gép szedi a paradicsomot, a fűszerpaprikát, a zöldborsót, a hagymát és általában a kertészeti növényeket. A kormányhatározat megtette az első lépést ebbe az irányba, egymillió dollárt engedélyezett a nagyüzemi kísérletekre. Ebből a pénzből főleg Amerikában vásároltunk gépsorokat, mert Európában nagyüzemi kertészet nincs, tehát nem gyártják ezek gépeit sem. A gépekhez megvettük a géppel termeszethető fajtákat, valamint a fajták ápolásához szükséges vegyszereket is.

Az eredményről ma még felelőtlenség lenne ítéletet mondani. A komplex gépesítés ugyanis a kertészkedésben annyira új, a változás annyira nagy, hogy egy esztendő tapasztalataiból végleges következtetést levonni nem szabad. Egyébként is ez az egymillió dolláros kísérlet a vetésterületnek mindössze öt százalékat érinti, tehát a megtermelt árutömeget lényegesen nem befolyásolhatja.

(Presina-Latina)

Földeáki Béla

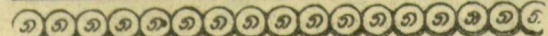
Kubában lesz szőlő is

Kuba éghajlati körülményei és talajjelölése kiállóan alkalmasak a cukornád, a kávé, a déli gyümölcsök, ananász, stb. termesztésére. Szőlővel azonban még nem kísérleteztek a szigetben, mert a forró és csapadékos időjárás, valamint a talaj összetétele nem kedveznek a szőlőkultúrának. Magától értetődik, hogy a szőlőtermesztés elterjesztése csak a növénytermesztők segítségével sikerülhet. Az első lépések már meg is történtek: a Yasterigas falucska környékén (Oriente tartomány) a helyi kísérleti gazdaságban 130 hektárnyi területen nemrégiben ültették el az első tökéket. Miguel Ramirez, a kubai szőlőtermesztés nagy úttörője éveken át foglalkozott olyan szőlőfajták kinevelésével, amelyek megfelelnek a sziget időjárás és talajviszonyainak. Miguel Ramirez 14 külföldi szőlőfajtát próbált ki, illetve keresztezett, s ezekből lett elültetve néhány fajta az Oriente tartományban.

A kubai szőlőnemesítő egyébként a Szovjetunióból, Bulgáriából, Franciaországból és Chiléből kapott különböző fajtákat fontos munkájához.

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

198.
A főügyész gondolataiba merülve ült a hosszú asztalnál, nyilván számolt, mert sietve futatta tollát a különböző rubrikák fölött, s halkán mormolta a végeredményt. Rosszallólag rázta a fejét, s intett a belépő Szekerkeinek, hogy csak üljen le, mindjárt elkészül a munkájával. S valóban hamarosan fölkiáltott:

— Csak úgy röpködnek ki az ablakon az ezresek! Hihetetlen nyomorúság vár ránk!

Szekerke hümmögött, s csak annyit pusmogott, hogy most már nem szabad a pénzzel takarékoskodni, mert ha a víz előnti a várost, a kár százezerszer nagyobb lesz.

— De ha most megússzuk ezt a katasztrófát, akkor — most már én is azt mondom — nyílt lázadászt kell szítani a kormány ellen, mely ilyen példátlan cinizmussal bánik velünk. S miért? Tízsa Kálmán hiúságát sérti, hogy itt alig vannak hívek, s ilyen galád retorzióval él? De ez valóban nemzetárulás! Emlékezz csak rá, hogy mennyire megszeppentek a pesti urak, amikor a munkások, felbuzdulva a párizsi eseményeken, magasabb bért és több szabadságot követelve tüntetést tartottak az utcákon. Úgy látszik, csak olyan eszközökkel lehet észhez téríteni őket, s talán még célt is érni. Be kell látnom, pedig már régen kigyógyultam minden rebelliómból.

A főügyész hivatalból ellenezte minden rendbontást, s a szocialista törekvéseket a pápa kijelentése nyomán ő is pestisnek nevezte, de a részvétlenség felszította dühét, ő is kezdett egyetérteni hevesebb munkatársaival, s most már nyilván ő sem riadt volna vissza egy ha-

tásos tüntetéstől, ha ezzel megtörhetik a rendszer malakosságát.

— Ertesítették a városból — mondta mogorván kiskörtitva —, hogy Kende Kanuton kívül Lukács György kormánybiztos is megérkezett. Nem hiszem, hogy lelkesen fogadták őket. Ilyen mihaszna vén szamarakat küldenek a nyakunkra. — Látszott rajta, hogy még mondana valamit, de aztán csak ingerülten legyintett. — Váradyt mikor váltod?

— 11 óra felé.

— A katona, aki őrt áll a gáton, miféle? Megbízható ember? Én már mindenkire gyanakszom.

— Úgy tudom, a temesvári zászlóaljjal jött ide, jámbor, kissé mále sváb gyerekek látszák.

— S tudja, mi a dolga?

— Megmagyaráztuk neki, de most Várady is kint járálk a parton. Petresnél a gát 22 láb magas, mint tudod, s a koronája elég széles. S bár rosszul csinálták, pillanatnyilag aránylag erős szakasznak tekinthető. Én is most jövök onnan, még bírja valameddig. Hacsak Persze, rontja a gát ellenállását, hogy ősz óta másfél méterre a belvíz a töltés túlsó oldalán. Így is isteni csoda, hogy ezt az elszármított, hevenyészett tálalmányt a nagyfeszültségű víz még nem beretválta le.

— No csak, várd ki a végét.

Ebben a pillanatban, 7 óra lehetett, és lóvész dördült el.

Szekerke felpattant, s tanácstalanul nézett Novákra.

— Mi volt ez? Megtiltottam, hogy bárki fegyvert használjon, csak ha baj van. De hát...

— Pedig ez katonai puska hangja volt — tibláolt idegesen a vadász. — De baj nem lehet, hiszen alig egy óraja én is végigmentem a parton, és semmi gyanúsát nem észleltem.

— A dörej zaja pedig északról jött. Talán utána kellene nézni a dolognak — s indult kifelé, de Szekerke utját állta.

— Lehetetlenség, Jóska. Az a gyanúm, hogy az órnék véletlenül sült el a fegyvere. Mondtam, hogy olyan mulya fickónak látszott. De

Tíz kötetben Magyarország története

A közeljövőben napvilágot lát Magyarország tíz kötetre tervezett történetének első kötete, s ezt folyamatosan követi a többi.

Joggal vetődik fel a kérdés: mi tette szükségessé a történettudományunk ezt a nagy vállalkozását? Mindeközül az egyre nagyobb társadalmi igény, amely mind jobban sürget egy olyan összefoglaló, a marxista történettudományunk eddigi eredményeit szintetizáló, több kötetes munkát, amely az egész magyar múlttól egységes marxista szellemű áttekintést nyújt. Másrészt marxista történettudományunk több mint két évtizedes fejlődése is sürgeti az elmúlt időszak kutatási eredményeinek összegzését és olyan összefoglalás készítését, amely megfelelő a történettudományunk iránt támasztott növekvő igényeknek és a kor marxista tudományos színvonalának.

Igy született meg 1965-ben az a határozat, amely elindította Magyarország történetének tíz kötetes vállalkozását. A kötetek felett a Tudományos Akadémia Történettudományi Bizottsága vállalt „védnökséget”, irányítása, s egyben a munka is az akadémia Történettudományi Intézetében folyt és még folyik is. A közel 100 szerző a történetészek kollektívá jelesei tömörít, s munkájukat egy általános és minden kötet iránymutatóján is alakult szerkesztő bizottság fogja össze.

Mint említettük, a közel 10 éves vállalkozás befejezéséhez közeledik. A kötetek nagy része már végleges kéziratban, egy része pedig már az Akadémiai Kiadónál van, s várható a közeljövőben folyamatos megjelenésük.

A szintetizáló munkák befejezése után joggal elmondhatjuk a szerzők jól sáfárkodtak azzal a gazdag anyaggal, amelyet a magyar marxista történetírás két évtizedes feltáró, elemző és feldolgozó munkája során elért. A szerzői kollektíva nagy figyelmet fordított arra, hogy a magyar múlt fő társadalmi mozgató ereit a maga bonyolultságában, folyamatában és összefüggéseiben mutassa be. Feltárta a különböző történeti korok sajátosságát,

de egymásba kapcsolódását is, s ezzel a magyar nép több mint ezeréves történetének egységes marxista elemzését adta. Fontos feladat volt az új szintézisben szakítani a hungaró-centrikus szemlélettel és Magyarország történetének egyetemes történeti összefüggéseit is kimunkálni, s a marxista összehasonlító módszer eddigi eredményeit e nagy munkában alkalmazni.

A tíz kötetes munka elsősorban tudományos jellegű, s minden eddiginél sokoldalúbb és gazdagabb adat- és ismeretanyagot dolgoz fel. Ugyanakkor a szerkesztő bizottság és a szerzői kollektíva a tudományos jelleg megőrzése mellett arra is törekedett, hogy szélesebb olvasóközönséghez is szóljon. Ez mindenképp a világos és érthető stílus, a megfelelő tagoltság, s egyes történeti fogalmak szabatos, de a széles olvasótábor számára is érthető kifejezésével egyeztetett el.

A sorozat nagy vállalkozása az is, hogy az eddigi történeti összefoglalókból jórészt még hiányzó művelődéstörténeti — különösen az anyagi-technikai kultúra- és az

ideológiatörténeti eredményeit figyelembevéve — áttekintést is kíván adni, továbbá részletes, a magyar történetírás egész eddigi eredményeit számba vevő és kritikailag elemző historiográfiai összefoglalást is nyújt.

Az egyes kötetek gazdag melléklettel jelennek meg. A gondosan kiválogatott képi-illusztrációk, metszetek a magyar történeti fejlődés minden fontosabb eseményét bemutatják. Hasonló szerepet kapnak a társadalmi, politikai, gazdasági, kultúrátörténeti eseményeket megelevenítő térképek is. Végül ide sorolnánk az olvasóközönség tájékozódását jól segítő időrendi táblázatokat is.

A tíz kötetes Magyarország története nyilván tovább nővel a történelmi munkák iránti érdeklődést, egyben emelni fogja a magyar történettudomány megbecsülését. S főként reméljük, hogy nagy szerepet töltsön be népközi politikai és történeti tudatának formálásában, és ezzel a maga eszközeivel hozzájárul a szocialista hazafiság és internacionalizmus elmélyítéséhez.

Pintér István

A közlekedés fejlesztéséért a KGST komplex programjáról

A szocialista közösség 1990-ig szóló távlati fejlesztési tervének kidolgozásán munkálkodik jelenleg a KGST Közlekedési Állandó Bizottsága. A munkaterv egyebek között előírja, hogy kidolgozzák a tagországokat összekötő gyorsvonathálózat tervét, a nemzetközi autótutak komplex fejlesztési és rekonstrukciós programját. Vizsgálják a teherszállítási, a tengerhajózási együttműködés tökéletesítésének módjait és azt, hogyan bővíthetők a nemzetközi légi- és vasúti járatok.

A terveket az utóbbi időben megvalósult eredményekre alapozzák. 1961-ben a KGST-országok még 50-féle tengerjáró hajót építettek. Ma az egységesített típusokkal az a szám 18-ra csökkent.

Korábban több mint 100 féle kikötői és vasúti rakodóberendezést gyártottak, ma pedig már csak 20 féle típus készült.

A KGST tagországok tavaly megállapodtak abban, hogy bevezetik az egységes konténer-szállítást. A Közlekedési Állandó Bizottság most készíti elő a számítástechnika széleskörű alkalmazását a közlekedésben. Közös munkákat folynak az egységes vagon-összekapcsolási módszer bevezetésére is.

A bizottságnak az a legfőbb feladata, hogy megfelelő feltételeket teremtsen a szocialista közösség országai közötti személy- és teherforgalom gyors és gazdaságos biztosításához. (BUDAPRESS-APN)

A Csongrád megyei Tejipari Vállalat szegedi Tejüzeme I. műszak MNE 280.04 739 felirattal

bélyegzője elveszett
A hirdetés megjelenésének napjától felelősséget nem vállalunk.

Keresünk
200 négyzetméter alapterületű, gépkocsival megközelíthető, száraz földszinti

raktárhelységet
Cserébe adunk 50 négyzetméter alapterületű üzemeltetési helyet a Beivárosban. Szécsény, PL 24.

Várady még ott van, s néhány futár is áll a rendelkezésére. Ha valami történt, hamar megtudjuk.

— Nem tetszik ez nekem sehogyse — ógított a főügyész. — Ilyen nincs, hogy egy katonának véletlenül elszűljön a fegyvere. S ha van, akkor le kell csukni a barmot. Itt nem babra megy a játék. — Ezt már ordította, s egész testében remegett. — Figyelj csak! Egyelőre csend van a faluban is.

Ide-oda toporogtak a teremben, latolgatták az esélyeket, de hogy semmi sem történt a dörrenés után és senkimen jelentkezt, sőt a nép sem rohanta meg őket, kissé megnyugodtak, s beletörődtek abba, hogy talán mégis a katona ügyetlensége, vagy ostobasága riasztotta meg őket. Gyorsan fölhajtottak egy pohár bort is a nagy ijedségre.

— No, ez jól esett — csettintett a nyelvvel Szekerke, s újra töltött magának. — Elárulom neked, hogy ma még nem volt meleg étel a számban, s valószínűleg holnap se lesz.

Majd intézkedem, hogy a szakácsné gyorsan üssön össze valami vacsorát neked — telepedett le újra a hosszú asztalhoz Novák, egy kissé megnyugodva már. — Étel van dögvél. Itt a szerencsétlen parasztok attól való félelmükben, hogy a víz előnti őket, sorra levágnák a disznóikat, meg a csirkéiket, mert ezeket a legnehezebb megmenteni. Tarját is, karját is kaphatsz.

— Jót fog tenni — nevetett Szekerke, s valóban megforduló gyomrát simogatta.

S a főügyész már éppen indult, hogy kiadja az utasítást a hajdúnak, mikor az kopogtatás nélkül, majdnem ragyogó ábrázattal nyitott be az ajtón, s tiszteletteljesen vágta össze a bokáját.

— Tekintős urak! Tekintős urak! Már elnézést kérek, hogy csak így betörtem.

— Úgy látom, hogy tudsz valamit. Valamit jót. No, kivele!

(Folytatjuk.)